Nr. 61. Poniedziałek 15. Marca 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 28. lutego. Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem Dr. Wincentego *Schrott*, c. k. tajnego Radcę i Prezydenta Sadu apelacyjnego w Wenecyi, jako kawalera orderu żelaznej korony klasy I., stósownie do statutów tegoż orderu wynieść najłaskawiej do stanu Baronów Cesarstwa Austryackiego.

Wiedeń, 8. marca. Dnia 9. marca 1852 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XV. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie we wszystkich wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 52. Dekret ministeryum sprawiedliwości z 25. lutego 1852, którym się postanawia, żeby proknratorye sądów i państwa w swoich notach i doniesieniach do innych władz publicznych, według dawnego zwyczaju zawsze grzecznych wyrazów używały.

Nr. 53. Dekret ministerstwa sprawiedliwości z 26. lutego 1852, którym się przepisuje, że termina wyznaczone przez pojedyncze rozporządzenia o uwolnienie od ciężarów gruntowych, dla udania się drogą prawa, niezmienne pozostały.

Nr. 54. Dekret ministeryów finansów i handlu z 26. lutego 1852, o postępowaniu z towarami opłacającemi cło według netto-wagi.

Nr. 55. Cesarskie rozporządzenie z dnia 1. marca 1852, którem wszystkie przed okręgowemi sadami krajów koronnych Węgier, Kroacyi, Slawonii, serbskiego Województwa i Temeskiego Banatu pertraktowane cywilno-prawne sprawy w drugiej instancyi do dystryktualnych wyższych sądów *(tabula banalis)*, a w trzeciej instancyi do najwyższego trybunału są przydzielone.

Nr. 56. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 1. marca 1852 ogłaszające, że najwyższem postanowieniem z dnia 25. lutego 1852, udziela się dodatkowo cesarskie przyzwolenie wydanemu przez siedmiogrodzki cywilny i wojskowy rząd rozporządzeniu, z dnia 7. maja 1850, przez które politycznym władzom klausenburgskiego, karlsburskiego, udwarhelskiego, rettegskiego i fagaraskiego dystryktu przyznane jest tranzytoryczne sprawowanie sędziowskiego urzędu, aż do czasu organizacyi kompetencyjnych sądów dla spraw cywilnych, równie jak wydanym względem podobnych wypadków od siedmiogrodzkiego cywilnego i wojskowego rządu w drodze odwołania się decyzyom.

Z tym zeszytem będzie wydany i rozesłany dla niemieckiego pojedyńczego wydania dziennika ustaw państwa także spis osnowy wyszłych w miesiącu lutym 1852 zeszytów tegoż dziennika ustaw.

Dnia 10. marca 1852 wyjdzie tamże z niewydanych jeszcze potąd zupełnie w romańsko-niemieckiem podwójnem wydaniu zeszytów powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa z roku 1851, i będzie rozesłany XXXVII. zeszyt w namienionem wydaniu.

Dnia 10. marca 1852 wyjdzie tam także i będzie rozesłane kroacko-niemieckie podwójne wydanie wydanego dotychczas tylko w niemieckim języku osobno, tudzież w włosko-madjarsko- i czesko-niemieckiem podwójnem wydaniu dodatku do nr. 244 w LXIX. zeszycie powszechnego dziennika ustaw państwa z roku 1851, zawierającym powszechną austryacką taryfę cłową.

Sprawy krajowe.

Lwów, 13. marca. Dnia 16. lutego urządziło kilku obywateli ziemskich w Czerniowcach zabawę wieczorną, z której dochód był przeznaczony na wsparcie i założenie instytutów krajowych. Wpłynęło 550 złr. m. k.; z tych ofiarowano 300 złr. dla Bukowińskiej biblioteki krajowej, a 250 złr. dla mającego się tam założyć instytutu ślepych.

(Depesza telegraficzna.)

Wiédeń, 10. marca. Depesza telegraficzna pana Namiestnika Tryestu do Jego Excelencyi pana ministra spraw wewnętrznych w Wiédniu.

Tryest, 9. marca, $10^1/_4$god. wieczór. Wczoraj wieczór o god. 8. był wielki capfenstreich wojskowy, w którym miał udział cały korpus oficerów, tudzież żołnierze z wszystkich gatunków wojska.

Pod oknami apartamentów Jego c. k. Apostolskiej Mości, gdzie się zatrzymał pochód z pochodniami, odegrały połączone bandy muzyczne marynarki i załogi najprzód austryacki, a potem na cześć Jego cesarzew. Mości obecnego tu W. księcia Konstantego rosyjski hymn ludu. Tysiące ludzi przyłączyło się do pochodu wydając kilkakrotnie radośne okrzyki: „Niech żyje!“

Około god. $10^1/_2$ wieczór raczył Jego ces. Mość odprowadzić Jego cesarzewiczowską Mość na pokład parostatku *Wladimir*, na którym Jego cesarzew. Mość tej samej nocy do Wenecyi powrócił.

Dzisiaj zrana manewrowała brygada pana G. M. Caspari na wielkiem podwórzu koszar w obec Jego c. k. Apost. Mości.

Później udał się Najjaśniejszy Pan na pokładzie parostatku wojennego „Vulkan“ do floty, która dzisiaj znowu w zatoce Tryestyńskiej przy bardzo pomyślnym wietrze wykonała manewr żaglowy z ogniem. Wszyscy komendanci okrętów mieli zaszczyt być u stołu cesarskiego.

Wieczór raczył Jego ces. Mość uszczęśliwić najwż. Obecnością Swoją uroczyście oświetlony teatr, a licznie zgromadzona publiczność przyjmowała Go z najżywszem uniesieniem radości. *(Abbl. Wien. Ztg).*

Wiédeń, 11. marca. Jego c. k. Apostolska Mość powrócił dzisiaj o god. 1. z południa w najlepszem zdrowiu z Tryestu do Wiédnia. *(Abbl. W. Z.)*

(Przepisy ministeryalne w sprawie wykonywania postanowień regulaminu dla zniesienia ciężarów gruntowych.)

Wiédeń, 9. marca. Aby usunąć wszelkie trudności połączone z dokładnem wykonaniem postanowień regulaminu dla zniesienia ciężarów gruntowych pod względem oznaczenia wartości spłat przypadających od zmiany, wydało wysokie ministeryum spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministeryami sprawiedliwości i finansów następujące przepisy: Przyjęta w najwyższym patencie z 4. marca 1849 i w fundamentalnem rozporządzeniu względem zniesienia ciężarów gruntowych z 12. września 1849 zasada udowodnienia trzydziestoletniego pobierania należytości zmiany i ich wynagrodzenia podług trzydziestoletniej sumy przeciętnej ma być zachowana i nadal.

Wspomnione trzydziestoletnie udowodnienie ma służyć także za prawidło przy oznaczaniu tak zwanych pozycyi odtrącalnych. Wszelako we wszystkich przypadkach, gdzie udowodnienie takie dostarczyć się nieda, ma nastąpić odtrącenie tak zwanego pauszalu, który z doliczeniem 20procentowej części opuszczonej od podatków dla dominiów nie stanowiących niegdyś okręgu politycznego lecz trudniących się tylko prowadzeniem ksiąg gruntowych i utrzymywaniem jurysdykcyi cywilnej na 23 procent, dla politycznych zwierzchności okręgowych na 27 procent, a zaś dla dominiów, które oprócz wspomnionych funkcyi także sądownictwo krajowe utrzymywać były obowiązane, na $33^1/_3$ procent w ten sposób oznaczany będzie, że prowadzenie ksiąg gruntowych, juryzdykcya polityczna lub administracya sądu krajowego w miarę tego, czy jedna lub druga lub kilka takich gałęzi administracyjnych z jednem dominium były połączone na 3, 4

lub $6^1/_3$ procent, a suma tych procentów jako przeznaczone do odtrącenia pauszale ma być odliczona. Tym jednakże gminom, które są w stanie przedłożyć trzydziestoletni wykaz prawnych pozycyi odtrącalnych, wolno urządzać takowe całkiem podług postanowień fundamentalnego patentu indemnizacyjnego. Wszelako dla zapobieżenia, aby tym sposobem nieprzeciągały się zbyt długo układy i załatwianie sprawy zniesienia ciężarów gruntowych nie doznawało żadnej zwłoki, należy wyznaczyć uprawnionym dla przedkładania potrzebnych wykazów stosownych termin prekluzyjny z tym dodatkiem, że w razie opóźnienia się nastąpi wyżwspomnione odtrącenie pauszalu. Wykazy potrzebne dla obliczenia trzydziestoletniej kwoty przeciętnej mogą w przypadku, gdyby przedłożenie alegatów z ksiąg było zbyt trudne i rozwlekłe, z obrachunków rent tyczącego się dominium być czerpane, przyczem przypuszcza się jednakże, że nie zachodzi żadna ważna wątpliwość co do ich autentyczności i wiarogodności, i że każdego czasu rubrykami z ksiąg sprawdzone być mogą. Ważność tego rozporządzenia tak w interesie uprawnionych jako też obowiązanych jest oczywista, jeźli się weźmie na uwagę, że tak zwane należytości zmiany (laudemia, mortuaria i t. p.), które w razie sukcesyi, śmierci lub sprzedaży pobierali dawni właściciele dóbr, w niektórych krajach koronnych, np. w Austryi poniżej i powyżej Anizy, Karyntyi, Salzburgu i innych najgłówniejsze, a częstokroć nawet jedyne źródło poboru uprawnionych stanowiły. A że wspomnione należytości po części bywały nawet bardzo znaczne, przeto zdaje się, że rozporządzenie to, które przyczyni się wielce do rozjaśnienia tej zagmatwanej sprawy, i załatwienie jej przyspieszy, z obu stron bez oporu jako pożądany środek przyjęte zostanie. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiédeń, 8. marca. Mianowane na rozkaz Cesarza Jego Mości magazynowe komisye dla ulżenia niedostatku, wezwane są rozkazem wysokiego rządu do oświadczenia się, czyli zakupionie zasoby zboża dostateczne są dla ulżenia niedostatku, lub czyli też potrzeba jeszcze jaką ilość zboża zakupić.

— Niejaka część służby, ekwipaże, konie i podróżny pakunek Ich cesarzewicz. Mości Wielkich książąt Rosyjskich przybyły tu wczoraj koleją żelazną.

— Wczoraj odjechał kuryer z rządowemi depeszami do ces. dworu w Tryeście. Przybycia Cesarza Jego Mości w Wiédniu spodziewają się, jak donoszą, dnia 10. b. m.

— W porozumieniu z ministeryum wyznań religijnych i spraw wewnętrznych rozporządziło wysokie ministeryum finansów, że podczas wielkich świąt, jako to: w święta Bożego Narodzenia, w Wielkanoc, Zielone Świątki, Boże Ciało, Zwiastowanie i Narodzenie Panny Maryi, ani stęplu, ani tabaki i tytoniu aż do południa sprzedawać nie można.

— Sekta anabaptystów, która pomimo wydanych dawniej dla przytłumienia jej rozporządzeń, z przyczyny zaburzeń w roku 1848 znowu się pojawiła w niektórych krajach koronnych, otrzymała teraz rozkaz zastanowić wszystkie swoje religijne czynności. Namieniona sekta powstała jeszcze przed Lutrem przez Hussytów.

— 9. marca. Kongres cłowy odbywa ciągle jeszcze dwa posiedzenia na dzień. Obrady konkluzyjne rozpoczęły się w poniedziałek.

— Słychać, że wkrótce ma nastąpić dalsze utwarzanie filialnych banków narodowych, i że instytuty te mają być rozciągnięte na wszystkie znaczniejsze miasta handlowe i komunikacyjne monarchii.

— W wys. ministeryum sprawiedliwości został wypracowany projekt do ustaw względem procedury karnej z więźniami w miejscu ich kary. Projekt ten przytacza wszelkie przypadki, w których więźnie także w miejscach swej kary karani być mogą, i ustanawia dla zaprowadzenia jednostajnej procedury, przepisane w tym względzie kary dyscyplinarne.

— Ambasady francuskie wizują teraz paszporta do Francyi tylko takim osobom szukającym tam roboty lub zatrudnienia, które posiadają dostateczne środki pieniężne dla opędzenia kosztów podróży a oraz wykazać się mogą zapewnieniem roboty lub zatrudnienia we Francyi, które zaraz po przybyciu na miejsce przez nich rozpoczęte być mogą. *(Ll.)*

(Wiadomości z krajów koronnych.)

— *Lit. kor. austr.* donosi, że w politycznym okręgu Bruck nad Leitą, objawił się między tamtejszą ludnością najlepszy duch przy odstawianiu rekrutów. Nietylko bowiem, że cały kontyngens odstawiono i rekrutacya wszędzie odbyła się spokojnie i w porządku, ale nawet postrzeżono z przyjemnością, że się wszędzie wzmaga uszanowanie dla ustawy, i pojawił się niejeden rys szlachetnego serca i poczciwości.

Nadmienimy tu tylko o jednym wypadku, który stawi niezbity dowód, jak coraz mocniej zakorzenia się przywiązanie do Najjaśniejszego cesarskiego domu, z jakiem zamiłowaniem garnie się młodzież do służby w cesarskiem wojsku, i jak prawdziwie wspaniały sposób myślenia pojawia się więcej niż przedtem między wiejską ludnością.

Marcin Hafner, syn włościanina w Willeinsdorf koło Bruck nad Leitą, powołany losem nr. 1 w drugiej klasie wieku do tegorocznej rekrutacyi, stanął dnia 2. marca na wyznaczonym placu, i jako zdatny został asenterowany. Pomagał on wprawdzie w gospodarstwie swemu ojcu, mającemu lat 54; jednakże mając jeszcze starszego brata, niemógł być podczas klasyfisykacyi uwolnionym od wojska. Asenterunek już się odbył, aż oto starszy jego brat, Jerzy Hafner, czeladnik bednarski, występuje z oświadczeniem, że się dobrowolnie stawi do wojska, gdyż asenterowany jego brat jest dla ojca nieodbicie w gospodarstwie potrzebny, on zaś jako nieznający się na wiejskiem gospodarstwie, na nic się ojcu przydać nie może; prosi zatem, aby go dla zdatności zrewidowano, a młodszego jego brata, bez którego się ojciec obejść nie może, od wojska uwolniono.

Komisya asenterunkowa przychyliła się do tej prośby, i uznawszy Jerzego Hafner zupełnie zdatnym, asenterowała go w miejsce brata, którego puściła do domu.

— Wciągu miesiąca lutego b. r. przeprawiło się koleją żelazną do Pragi 20,041 osób, mianowicie 7901 z Wiédnia, a 12,140 z Drezdna; z Pragi odjechało koleją żelazną do Wiédnia 10,469, a do Drezdna 4882, w ogóle 15,351 osób. Suma wszystkich koleją żelazną transportowanych osób wynosi 35,392. *(L. k. a.)*

Dziennik *Blahowest* pisze: Temi dniami przesłał rząd wszystkim biskupom cesarskiego państwa wykaz stanu funduszów religijnych w całej monarchyi z którego okazuje się, że te fundusze nie mają żadnej przewyżki, jak dotychczas myślano, lecz owszem dłużne są skarbowi 31 milionów złotych reńskich m. k.

— Dla mającego się zawiązać filialnego towarzystwa austryackiego kunsztu w Lublanie, subskrybowano już 100 akcyi, a zeszłej soboty odbyło się ukonstytuowanie towarzystwa. Panowie: hrabia Hohenwart, baron Codelli, dr. Rudolf, malarz Langus, major kawaler de Gold i kapitan Ritter zostali obrani członkami komitetu, a ten obrał pana hrabię Hohenwarth dyrektorem.

— W Roveredo zakładają eraryalną fabrykę tabaki i cygarów; również i produkcya piwa wzmaga się znacznie w tej okolicy. *(Pr.)*

— Aby utrzymywać w ciągłéj ewidencyi regularną jazdę pociągów na c. k. kolejach żelaznych, a oraz dowiadywać się spieszno o wszelkich opóźnieniach i innych regularność jazdy przerywających wypadkach, rozporządziło c. k. ministeryum handlu, aby codziennie od wszystkich stacyi, na których odbywa się zwykła zmiana pociągów, przysełano do niego raport, wygotowany podług stosownego formularza przez urzędników technicznych przy dworcu kolei żelaznej, z dokładnem oznaczeniem przybycia i odejścia pociągów, jakoteż wszelkich przypadkowych opóźnień jazdy.

— Dla zapobieżenia przemycaniu listów przez ludzi zatrudnionych przy kolejach żelaznych, na co uskarżano się już kilkakrotnie, nakazana została ścisła kontrola urzędowych korespondencyi ze strony urzędów kolei żelaznych, którą prowadzić będą komisarze inspekcyi jeneralnéj dla zakładów komunikacyjnych.

— Jego Mość Cesarz rosyjski nadał rozmaite ordery tym oficerom, którzy mieli udział w ostatniej wyprawie księcia Karjatyńskiego na Kaukazie. Że walka musiała być krwawsza, niż opisuje dziennik *Pszczoła północna*, można wnosić z tego, że poległ w niéj major Dolski i kilku innych oficerów wyższych. *(Oestr. koresp.)*

(Kurs wiédeński z 13. marca 1852.)

Obligacye długu państwa 5% — $95^1/_4$; $4^1/_2$% $84^3/_8$; 4% $76^1/_8$. 4% z r. 1850 —; wylosowane — 3% --. Losy z r. 1834: — —. z roku 1839 — —. Wiéd. miejsko bank. — —. Akcye bankowe 1243. Akcye kolei półn. 1555. Glognickiej kolei żelaznéj — $701^1/_4$. Odenburgskie — —. Budwejskie 290. Dunajskiej żeglugi parow. 665. Lloyd —.

Hyszpania.

(Spisek Karlistowski odkryty.)

Madryt, 27. lutego. W Walencyi odkryto spisek karlistowski. Policya trzyma w rękach swoich cały wątek tej nowej konspiracyi. Naczelnik spisku jest uwięziony. Słychać że to dawny dowódzca armii Don Carlosa nazwiskiem Sanaran. *(Ind.)*

Anglia.

Londyn, 4. marca. W dziennikach angielskich wszczął się spór za i przeciw ochronie cła od zboża. Odnowienie się ligi (przeciw ochronie cła) jest dla dzienników ministeryalnych cierniem w oku. Właściwem jabłkiem niezgody jest najpierw czas rozwiązania parlamentu. Jeżeli to rozwiązanie nastąpi w marcu lub kwietniu, tedy powszechny wybór odbędzie się pod wpływem teraźniejszego wzburzenia z przyczyny niepewności interesów wolnego handlu, a zatem wypadnie przeciw gabinetowi. Jeżeli zaś z końcem sesyi przypadnie w sierpniu, być może, że po ten czas powiedzie się ministeryum usunąć podejrzenie kraju, rozbroić całkiem obawę względem dawniejszego podatku od chleba, i oraz dzierzawców na swą stronę nakłonić. *(Presse.)*

(Nieczynność robotników. — Tajna rada.)

Londyn, 6. marca. Robotnicy maszyn ciągle jeszcze są nieczynni. Ale straty stron spornych rosną oczywiście z każdym dniem i można je już teraz mniej więcej w następujący sposób obliczyć: Począwszy od 10. stycznia odeszło od roboty niemniej jak 20,000 robotników. Przyjmując tygodniową ich płacę przeciętnie na 25 szylingów, okaże się strata ogólna w sumie 175,000 funtów, oprócz tego wydają robotnicy około 2000 funtów w tygodniu na agitacyę, składki zatrudnionych robotników dla tych, którzy niemając roboty i na inne cele, co wynosi dotychczas około 14,000 funtów; tak, że ogółowa strata robotników obecnie wynosić może 189,000 funtów. Szkodę fabrykantów nie tak łatwo oznaczyć. W ostatnich dniach nie zbliżyły się obydwie strony ani o jeden krok ku sobie.

— Wczoraj popołudniu prezydowała królowa na posiedzeniu tajnej rady. Poprzednio miał lord Clarendon audyencyę i złożył w ręce królowéj swój wysoki urząd jako namiestnik Irlandyi. Oprócz tego mieli prywatne audyencye hrabia Derby, prezydent tajnej rady hr. Lansdale, hanowerski ambasador hr. Kielmansegge, który niedawno

znowu przybył do Anglii i książę Carini, który oddał swoje listy wierzytelne od księcia Parmy. Obudwu ambasadorów przedstawił królowej lord Malmesbury. Dziś w południe zrobiła familia królewska wycieczkę do Osborne na wyspie Wight, gdzie zabawi aż do końca przyszłego tygodnia. Nowy wice-król Irlandyi hrabia Eglinton spodziewany jest w przyszłą środę w Dublinie. *(P. Z.)*

Francya.

(Kwestya szwajcarska.)

Paryż, 7. marca. Pod względem polityki zajmuje tu najwięcej kwestya szwajcarska. Obawiają się, aby ta kwestya nie przybrała miary niepokojącej. *Journal de Francfort* ogłosił pierwszą notę rządu francuskiego do rządu federacyjnego napisaną już przed dwoma miesiącami. Wiadomo, że rząd francuski wymaga w niej wydalenia wszystkich wychodźców, których oznaczy, i aby oprócz tego rząd federacyjny uwiadomił resztę wychodźców, że jeżeli zostają na terytoryum szwajcarskiem, mają to podziękować tolerancyi rządu francuskiego, który ich każe wydalić, kiedy tylko mu się będzie podobało.

Na to odpowiedział rząd federacyjny oświadczając, że jakkolwiek nie zniesie nigdy, aby wychodźcy w Szwajcaryi spiskowali przeciw mocarstwom przyjaźnym, wzbrania się jednak stanowczo poddać się wymaganiom Francyi, byłoby to bowiem zrzec się niezawisłości rządu federacyjnego.

Niewiadomo jeszcze z pewnością, czyli rząd francuski odpowiedział nową notą na tę odpowiedź. Osoby zwykle dobrze zainformowane twierdzą, że taka nota już odeszła do rządu szwajcarskiego. Jednak dzienniki szwajcarskie nawet półurzędowy *Suisse* utrzymują, że rada federacyjna żadnej jeszcze nie otrzymała odpowiedzi tego rodzaju. Tylko w ostatnim swoim numerze z dnia 3. b. m. powiada dziennik *Suisse,* że chociaż rząd federacyjny nie otrzyma żadnej nowej noty od rządu francuskiego, jednak być może, że taka nota nadeszła do legacyi francuskiej w Bernie; ale ta nowa nota ma być według zdania dziennika *Suisse* daleko łagodniejszą aniżeli poprzedzająca, a nawet sprzyjająca władzy federacyjnej.

W Paryżu nie podzielają tej opinii i obawiają się, jakeśmy wyżej rzekli skutków, jakieby wyniknąć mogły z dłuższego opierania się rządu federacyjnego wymaganiom rządu francuskiego. Co do nas, pisze dziennik *Independance Belge* skłaniamy się raczej do zdania tych, którzy sądzą, że się ta sprawa załatwi bez wywołania przykrych i pożałowania godnych ostateczności.

(Dekret ministra policyi.)

Paryż, 6. marca. Kontrasygnowany przez ministra policyi p. *Maupas* dekret w dzisiejszym *Monitorze* nakazuje, aby decyzye ustanowionych w departamentach komisyi, tudzież komisyi rewizyjnej w Paryżu nad powstańcami grudniowymi w następujący sposób zostały wykonane. Indywidua odesłane poprzednio do sądów wojennych i policyi karnej stawieni być mają niezwłocznie przed sąd przynależny. Ci, którzy skazani są na deportacyę do Guyany albo do Algeryi mają niezwłocznie być oddani do dyspozycyi ministrowi marynarki albo wojny. Skazani na banicyę albo doczesne wydalenie z terytoryum Francyi oddani być mają ministrowi policyi, który ich odstawić każe do granicy. Skazani na internowanie mają się udać na miejsce, które im minister policyi oznaczy na mieszkanie. Minister policyi oznacza także miejsca, w których pobyt zakazany być ma indywiduom zostającym pod jego dozorem. Każde indywiduum przekraczające te rozporządzenia lub chcące je wyminąć podpada wyższej karze o jeden stopień, i tak n. p. wydalony, któryby powrócił do Francyi, ma być deportowany do Algeryi; deportowany do Algieryi, któryby bez pozwolenia opuścił wyznaczoną mu siedzibę, ma być deportowany do Guyany. *(P. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 9. marca. Renty 103, 65 — 69. Billault mianowany został prezydentem ciała ustawodawczego. Prezydent był słaby, ale od dwóch dni jest zdrów zupełnie. Dekretem rządowym rozporządzono, że każdy chcący wykonywać funkcyę publiczną, ma złożyć przysięgę, ktoby zaś nie chciał złożyć przysięgi lub pod zastrzeżeniami, ma być de facto uchylony. *(Ll.)*

Prusy.

(Sprawy izb pruskich.)

Berlin, 6. marca. Wczoraj nakoniec zapadła w izbie pierwszej uchwała tycząca się nowego składu izby pierwszéj. Odnoszące się do tego obrady odznaczały się w ogóle duchem stronniczości. Rząd ze swej strony dozwalał dość swobodnie rozwijać się debacie, a prezydent ministrów korzystał tylko ze sposobności, aby zwrócić uwagę na tok wewnętrznej polityki w ogóle i na stanowisko izby pierwszej. Powzięta uchwała jest następującéj treści:

1) Na miejsce artykułu 65, 66, 67 i 68 ustawy konstytucyjnej z 31go stycznia 1850 wchodzi skład izby pierwszéj zarządzony przez króla.

2) Izba pierwsza ma się składać: *a)* z pełnoletnich książąt domu królewskiego, *b)* z najstarszych głów książęcych domów hohenzollerskich; *c)* z najstarszych członków dawnych familii należących do stanów rzeszy niem. w Prusiech; *d)* z najstarszych członków tych familii, którym nadane będzie prawo zasiadania i głosowania w izbie pierwszéj, dziedziczone w prostéj linii; *e)* z członków, których powoła król z pomiędzy znaczniejszych właścicieli gruntów, z większych miast i z uniwersytetów krajowych na całe życie; a nakoniec *f)* z takich członków, których król dożywotnie zamianuje.

3) Działalność izby pierwszéj (§§. 1. 2.) zaczyna się z dniem 7. sierpnia 1852. Aż do tego czasu zaś pozostają w prawomocności ustawy wyborcze dla izby pierwszéj z 6go grudnia 1848 i 30go kwietnia 1851.

Izba druga obradowała wczoraj nad kompetencyą sądów przysięgłych, ale pomimo czterogodzinnej przeszło debaty nieuchwaliła nic stanowczego. — Dziś załatwiła izba druga najpierw etat wydatków na administracyę kopalń, hut i salin. — Potem zawiązała się obszerna debata nad dwoma petycyami z prowincyi Prus, tyczącemi się niedostatku. — Budżet wojskowy został już ustanowiony przez komisyę i wynosi 27,298,375 talarów zwyczajnych, 1,063,940 talarów nadzwyczajnych wydatków jednokrotnych i 231,149 talarów dochodu. *(Presse.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 10. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $101\,^{7}/_{8}$ p. $4\,^{1}/_{2}$% z r. 1850 $101\,^{3}/_{4}$. Obligacye długu państwa $89\,^{1}/_{4}$. Akcye bank. $99\,^{1}/_{2}$. l. Pol. list. zastaw. —; nowe $95\,^{1}/_{2}$; Pol. 500 l. $85\,^{1}/_{4}$; 300 l. $151\,^{1}/_{2}$ l. Frydrychsdory $13\,^{1}/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $9\,^{7}/_{8}$. Austr. banknoty —.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 9. marca.)

Metal. austr. 5% $76\,^{1}/_{2}$; $4\,^{1}/_{2}$ — —. Akcye bank. 1207. Sardyńskie —. Hyszpańskie $38\,^{3}/_{4}$. Wiedeńskie $97\,^{1}/_{8}$. Losy z r. 1834 176; 1839 r. $97\,^{1}/_{4}$.

Turcya.

(Wiadomości z Bośnii.)

Gazeta zagrabska podaje w 54. numerze korespondencyę z Bośnii z 28go lutego, która co do słowa potwierdza treść ostatniej nadesłanej ztamtąd depeszy telegraficznej. Pewien mnich z zakonu Śgo Franciszka imieniem Jukich, siedzi już od 17go z. m. z rozkazu Omer Baszy w więzieniu, zkąd niezadługo ma być odesłany do Konstantynopola. Obwiniają go, że podawał za granicę buntownicze pisma do druku, i że w ogóle w panslawistycznym duchu agitował w Bośnii. Czyli i jak dalece obwinienia te zgadzają się z prawdą, to niedaleka przyszłość okaże. Wszelako na los chrześcian bośniańskich a mianowicie rzymsko-katolickich wywrze zdarzenie to wpływ bardzo niepomyślny, i dlatego pragniemy jak najmocniej, aby ciemna ta i zawiła sprawa w zaspokajający sposób załatwioną została. *(Lit. koresp. austr.)*

Wyspy Jońskie.

(Wiadomości z Korfu.)

Najnowsza poczta lewantyńska nie zawiera nic ważnego. — Z Korfu sięgają data aż po dzień 3. b. m.; lord nadkomisarz otworzył posiedzenia jońskiego parlamentu; hrabia Borna mianowany jest prezydentem senatu. Przy wielkiej przewadze opozycyi, złożonéj z żywiołów Rizospastycznych można się spodziewać, że to zgromadzenie reprezentantów niezadługo rozwiązanem zostanie. *(L. k. a.)*

Egipt.

(Firman sułtański. — Książę Bernard. — Zabójstwa.)

Alexandrya, 12. lutego. Nadesłany tu firman zaprzeczający Abbas Baszy „jus gladii“ przytłumił znacznie radość z upadku Reszyda Baszy. Abbas Basza był już na wyjezdnem do Kairu, lecz teraz zapewne tam już nie wróci. Z ogłoszeniem firmanu będzie zapewne tak długo się ociągać, aż pokąd jeneralni konzulowie przytomni na konferencyi z 18. z. m. nie otrzymają nowych instrukcyi ze strony poselstw swych w Konstantynopolu. Utrzymują tu za rzecz pewną, że posłom powiedzie się tymczasem cofnąć jeszcze ten firman. — Były gubernator holenderski i jeneralny komendant na wyspie Jawa książę Bernard z Wajmaru przybył ostatnim paropływem z Indyi wschodnich do Kairu. — W Alexandryi powtarzają się coraz częstsze wypadki zabójstwa. Przedwczoraj znaleziono zamordowanego Anglika, wczoraj zaś poddanego neapolitańskiego; o zbrodnie te mają kilku Włochów w podejrzeniu, i przytrzymano ich już istotnie. *(A. a. Z.)*

Afryka.

(Znaczne straty francuskiej armii expedycyjnej w Kabylii.)

Śród strasznej słoty, jaka obecnie panuje w Algieryi i wielkich śniegów, które tam równie jak we Francyi zwiastowały niespodziany powrót zimy, poniosła francuska armia expedycyjna do Kabylii znaczne straty, które nawet zagrozić mogły jéj egzystencyi.

Monitor algierski podaje o tych klęskach szczegóły urzędowe, które się także znajdują obszerniej i dokładniej opisane w dzienniku *Akhbar.* Dziennik ten zawiera pod dniem 28. lutego, co następuje:

Odbieramy z Bougie zasmucające wiadomości, o których prawdziwości na nieszczęście wątpić niemożemy.

Kolumna expedycyjna jenerała Bosquet, zniweczywszy daremne zamachy nieprzyjacielskiego dowódzcy Bou-Barghla, zatrzymała swoje pozycye w środku Kabylii o 40 kilometrów od Bougie; ztamtąd obserwowała i dominowała kraj cały; rozpoczęła nawet już robotę około gościńca.

Dnia 18. zaczęła się straszna słota; ulewy przepełniły koryta rzek, a wnet przerwane zostały komunikacye między miastem i obozem, a wojsko zaczęło czuć brak żywności; w nocy z 21. na 22. spadł ogromny śnieg; w kilku miejscach doszedł do dwóch metrów wysokości i pokrył namioty naszych żołnierzy. Dnia 22go dano rozkaz zerwania obozu, a wojsko wyruszyło ku Bougie. Mróz był bardzo ostry, a żołnierze wycieńczeni niedostatkiem, trudami, upadli na siłach i padali zmarznięci wzdłuż drogi. Kolumna poszła w nieład i wnet byłoby przyszło do nieszczęścia zupełnie podobnego temu, którego doznała przed ośmią laty kolumna jenerała Levasseur w Bou-Thaleb.

Dnia 22. wieczór przybyło kilku żołnierzy do Bougie, a wiadomości, które przynieśli, przeraziły trwogą to miasto. Powzięto zaraz potrzebne środki. Oprócz pomocy, jaką dać mogła władza wojskowa, uczyniono odezwę do ludności. Muły, konie, wszystkie środki transportu zarekwirowano natychmiast; mieszkańcy wyszli z miasta szukając z latarniami naszych nieszczęśliwych żołnierzy; wszystkie domy pootwierano na ich przyjęcie w miarę jak przybywali; porozpalano ognie na ulicach, gotowano rosoły, gorące wino; słowem władza i ludność cywilna czynili wszystko, co było w ich mocy: to świadectwo dali im z wyrazem szczerego podziękowania naczelnicy korpusów; takie było zawsze postępowanie ludności algierskiej, kiedy podobne zachodziły okoliczności. Dziwna rzecz! Kabylowie niestarali się wcale korzystać z tego nieszczęścia; wszędzie przyjmowali z ludzkością żołnierzy odosobnionych, którzy niemogli iść dalej i prowadzili ich jak mogli do Bougie.

Raporta urzędowe ogłoszą niebawem liczbę ofiar téj katastrofy. W pierwszéj chwili obliczano ją na 300 ludzi przynajmniej; ale liczba ta niemoże jeszcze być uważaną za stanowczą; ludzie których miano za straconych wracają po jednemu; inni znowu są po szpitalach dla odmrożonych członków. Strata oficerów będzie bardzo mała. Wiadomo potąd tylko o śmierci jednego pana Laure, chirurga batalionowego, który padł ofiara swego poświęcenia i utonął ocalając jednego kapitana i dwóch żołnierzy.

Panowie jenerałowie Bosquet i Jamin przybyli do Bougie dopiero 23go wieczór, czynili przy téj sposobności wszystko, cokolwiek uczynić było można; jenerał Jamin przybył dnia 27go do Algieru.

To zdarzenie niezmienia w niczem stanu rzeczy w Kabylii; w całym świecie doznawały armie podobnych przypadków; jestto zresztą smutnym i nowym dowodem potrzeby często uznanej urządzić dobry system gościńców i komunikacyi na wszystkich punktach, któremi kolumny francuskie bez ustanku przechodzić muszą, aby zapewnić podległość i spokój kraju. *(Ind.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Żółkiewskim.)

Żółkiew, 3. marca. Według doniesień handlowych płacono na targach w Bełzie, Krystynopolu, Lubaczowie, Rawie i Żółkwi w drugiej połowie zeszłego miesiąca w przecięciu za korzec pszenicy 6r.48k.—7r.40k.—8r.24k.—7r.42k.—8r.; żyta 5r.12k.—5r.12k.—6r.24k.—5r.57k.—5r.12k.; jęczmienia 4r.—4r.30k.—5r.12k.—4r.33k.—4r.30k.; owsa 2r.12k.—2r.18k.—2r.48k.—2r.21k.—2r.36k.; hreczki 5r.—4r.48k.—0—4r.38k.—0; kartofli 0—2r.—2r.12k.—2r.24k.—0. Cetnar siana kosztował 1r.—0—1r.$2^2/_5$k.—26k.—50k.; wełny w Rawie kamień po 32 funtów galic. 5r.36k. Sąg drzewa twardego 5r.10k.—4r.—6r.—4r.54k.—8r., miękkiego 4r.10k.—3r.40k.—5r.—4r.12k.—6r. Funt mięsa wołowego sprzedawano po $2^4/_5$k. $3^1/_5$k.—$3^3/_5$k.—$3^1/_5$k,—$4^2/_5$k. i garniec okowity po 1r.3k.—58k.—21r.4k.—1r.$6^1/_5$k.—1r.36k. m. k.

(Handel zbożem.)

Wrocław, 7. marca. Wełna. — Obroty wełną jeszcze mniejsze były w tym tygodniu niżeli w dwóch upłynionych, i sprzedano tylko kilka małych partyi rosyjskiej wełny jednostrzyżowej w cenie od 52 do 54 tal., jakoteż kilka wantuchów wełny skubanej Szląskiej po 49 do 55 tal. za cetnar. Zato żywszy jakoś ruch w interesach kontraktowych i kilka znaczniejszych owczarni w tych dniach skontraktowano po dotychczasowej cenie. W ogóle skontraktowano już do 9000 cetn. wełny.

Odessa, koniec lutego. Na tutejszym targu zbożowym dość cicho. Posiadacze ziarna mocno się trzymają przy podanych przez siebie cenach, dlatego ruch mały; ostatnich kilku dni cały obrót rachować można ledwie na 15,000 czetwierti. Płacono w końcu ceny następujące: Miękka pszenica 1go gatunku $20^1/_2$ do 22 rs., 2go gatunku 19—21 rs., Sandomierka 1go gatunku 21—22 rs., 2go gatunku $20^1/_2$ do 21 rs. Twarda pszenica 1szy gatunek 18—$18^1/_2$, 2gi $17^1/_2$ do 18 rs. czetwier. O żyto bardzo sie dopytują, ale na placu małe są jego zapasy, dlatego robią umowy na dostawę. Z dostawą w marcu dają 13 rs. czetw. na rachunek do Hamburga; z dostawą w maju $11^1/_2$ rs., ale niżej 12 rs. dostać niepodobna.

Gdańsk, 5. marca. Dzisiejsza poczta angielska nie przyniosła żadnych wiadomości o pozycyi ostatnich targów Londyńskich, a według telegraficznego doniesienia, handel zbożowy równie był ożywiony jak w zeszłym tygodniu.

We Francyi ceny na prowincyach, a szczególniej w Alzacyi mocno się trzymały. W Paryżu chwilowe zniżenie tak w zbożu jak i w mące notowano.

Handel zbożowy w Belgii żadnej nie uległ zmianie. Holandya przedstawiała mniej życia i kupujący wysokich dawniejszych cen płacić nie chcieli.

W dniu 2. marca wyszedł dekret ministeryum Poznańskiego dozwalający wolnego wprowadzania do Prus i całych Niemiec żyta i jarzyn do ostatniego sierpnia b. r. To było powodem, że na giełdzie Berlińskiej żyto stało nieco słabiej. Opinia jednak co do żyta w ogólności jest dobra.

Skutkiem uciszenia się nieco targów zagranicznych na naszym Gdańskim placu obrót interesów był mniejszy.

Sprzedano w ciągu tygodnia 162 ł. pszenicy spichrzowej, a na dostawę wiosenną zawarto układ o 25 łasztów z wagą 125 fun. hol. po 450 guld. Mimo ciągłych mrozów i dobrej drogi dowóz lądowy był mały. Ceny żyta zawsze dość pomyślnie się trzymały.

Płacono za łaszt pszenicy.

	Wagi funt hol.	guld.	za korzec złp. gr.
ze spich.	123 — 126	425 —$442^1/_2$	31 28 — 33 6
	127 — 128	445 —445	33 13 — 34 6
	131 — —	— —465	— — — 34 28
Żyta	— — 120	— —405	— — — 30 14
Jęczm.	— — —	— —300	— — — 22 16
Grochu warzywnego		— —350	— — — 26 9

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny $203^3/_4$ srgr. Hamburg 10 tygodni $45^1/_8$. Amsterdam 70 dni 103, Warszawa 8 dni 96%.

Makowski, Kędzior et Comp.

(Koresp. handl.)

Kurs lwowski.

Dnia 13. — 14. marca.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	48	5	52
Dukat cesarski	„ „	5	51	5	55
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	5	10	9
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	57	1	58
Talar pruski	„ „	1	49	1	51
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	27	1	28
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	82	33	82	52

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 13. marca 1852.

		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	mon. konw.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 13. marca.)

Amsterdam — $174^1/_2$ l. 2. m. Augsburg $124^5/_8$ l. uso. Frankfurt 124 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $184^1/_4$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.32. l. 2. m. Medyolan $125^1/_4$. Marsylia $148^1/_4$ l. Paryż $148^1/_4$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $31^7/_8$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — $95^3/_{16}$. lit. B. $106^1/_{16}$.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wied. d. 11. marca o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $31^5/_8$. Ces. dukatów obrączkowych agio $31^1/_8$. Ros. Imperyały 10.12. Srebra agio $24^1/_2$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. marca.

Hr. Leohard Poniński, z Krakowa. — Olszewski Tyburcyusz, z Bazara. — Rychlicki Franciszek, z Wilczej-woli. — Nikorowicz Karol, z Krakowa. — Skolimowski Tadeusz, z Namieniec. — Listowski Józef, z Kont. — Męciński Franciszek, z Huty.

Dnia 14. marca.

Hr. Bąkowski Jan, z Krakowa. — Hr. Miączyński Maciej, z Pieniak. — Hrabina Dunin Emilia, z Glemboki. — PP. Nowosielski Ludwik, z Przemyśla. — Skolimowski Julian, z Dynisk. — Batowski Aleksander, z Odnowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. marca.

Hr. Kazimierz Dzieduszycki, do Niesłuchowa. — Hrabina Dzieduszycka Józefa, do Bełzca. — PP. Gutowski Kazimierrz, do Stryja. — Lang Ignacy, do Wolicy. — Batowski Aleksander, do Kulikowa. — Szczepański Tadeusz, do Danilcza.

Dnia 14. marca.

PP. Skrzyszewski Józef, do Sewerynki. — Werecki Stanisław, do Tarnopola. — Janiszewski Juliusz, do Woleniowa. — Nikorowicz Karol, do Stanisławowa. — Szeliński Kazimierz, do Złoczowa. — Biliński Onufry, do Chocina. — Frank Ferdynand, do Nahaczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. i 14. marca.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	27 10 48	— 8°	— 1,9°	Półn.₀	poch. ⊙
2 god. pop.	28 0 61	— 1,9°	—12,5°	„	„ „
10 god. wie.	28 0 75	— 6,8°		„	pog.
6 god. zran.	28 1 85	—12,5°	— 2°	Półn.₀.	pogoda ⊙
2 god. pop.	28 1 91	— 2°	—12,5°	„	poch. „
10 god. wie.	28 0 15	— 5,5°		PZachodni₀.	pochm.

Uwaga. W nocy śnieg.

T E A T R.

Dziś: przed. niem.: „**Des Goldschmidts Töchterlein.**“
Potem: „**Die Schwäbin.**“

Jutro: opera niem.: „**Die Jüdinn,**“ na dochód p. Augusta Brauna, dyrektora orkiestry. (Drugi występ p. *Sabano.)*

W Srodę: dnia 17go marca na dochód JPana Józefa Szturma, będzie przedstawiony Dramat hystoryczny w 5ciu aktach, oryginalnie wierszem napisany przez N. N. z Krakowa pod tytułem: „**Wiesław syn Rozbójnika.**“

Na c. k. loteryi we Lwowie wyciągnięto dnia 13. marca 1852 roku następujące pięć numera:

3. 16. 85. 73. 64.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 27. marca i 10. kwietnia 1852.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** *Z c. k. galic. drukarni rządowéj.*